

Oldehove ligt in het Humsterland; een wierdenlandschap dat ver voor de jaartelling al bewoond was. Liudger of Ludgerus kerstende dit gebied eind 8e eeuw, waarna het christelijk geloof vaste voet kreeg in de provincie Groningen. Het dorp ligt op een natuurlijke verhoging in het landschap. Wie op pad is in het Reitdiepgebied kan de kerk van Oldehove niet ontgaan. Met haar zware, gesloten zadeldaktoeren houdt ze de wacht over de bochtige benedenloop van Groningens enige echte rivier. Uit driepasnissen in de oostgevel van de toren blijkt dat deze al in de dertiende eeuw is gebouwd. De hoog geplaatste rondboogvensters en spaarvelden met kraalprofielen zijn romaans. De vensters in de zuidelijke schipwand en de toren zijn gotisch. Aan een grootscheepse verbouwing herinnert een rijk versierd zandstenen poortje uit 1664 in de zuidwand van de toren. Boven de ingang prijken gekroonde familiewapens tussen twee omziende leeuwen. De gedenksteen erboven opent met de woorden 'Dit is de poorte des hemels', gevolgd door de namen van de kerkvoogden en de predikant. Een hemelse sfeer is bij het betreden van het torenportaal ver te zoeken, hier bevindt zich een cachot met enkele cellen en hondenhokken. Sinds 2013 is de kerk in het bezit van de Stichting Oude Groninger Kerken.

Interieur

Het interieur wordt gedekt door een houten tongewelf. Halverwege de zuidwand bevindt zich een preekstoel uit de zeventiende eeuw met eenvoudige versieringen rond de kuip. Op de rand rust een koperen kandelaar. Aan het gesloten doophek is een curieuze messing collectebus uit 1668 bevestigd die wordt vastgehouden door een handje. Voor de oostwand van het koor staan drie voorname banken die toebehoorden aan de adellijke bewoners van de vier rondom Oldehove gelegen borgen. De middelste bank draagt het jaartal 1650 en heeft een rijk versierd opzetstuk met de wapens De Mepsche en Wicheringe tussen twee schild dragende griffioenen. Het orgel op de tribune voor de westwand werd in 1903 gebouwd door de Gebr. Van Oeckelen. De opvallend vormgegeven avondmaalstafel lijkt 17^e-eeuws, maar volgens meubelexpert Johan de Haan dateert deze evenals het orgel uit het begin van de twintigste eeuw.

Grafkelders

Onder de koorvloer bevinden zich twee grafkelders. Een ervan behoorde toe aan de familie Ripperda. De katholiek opgevoede Johan Willem Ripperda (1682-1737), die als jongeman de Englumborg bewoonde en daarna de borg Jensema, bekeerde zich voor een diplomatieke carrière tot het protestantisme en werd ambassadeur van de Republiek in Spanje. Toen hij daar minister kon worden, bekeerde hij zich net zo makkelijk weer tot Rome. In dienst van de Spaanse koning doorliep 'Juan Guillermo Riperdá' een bliksemcarrière, eerst als ambassadeur in Wenen, vervolgens als opperminister onder koning Filips V. In 1726 viel hij echter in ongenade en werd hij gevangengezet in het Alcázar van Segovia. Na twee jaar ontsnapte hij met een dienstmeid bij wie hij een kind had verwekt. Korte tijd later dook hij op in Marokko. Daar werkte hij zich op tot legeraanvoerder en rechterhand van sultan Abdallah. Een aanval op de Spaanse enclave Ceuta mislukte, waarna de Oldehoofster eenzaam en berooid stierf in de Noord-Marokkaanse stad Tetouan. Zijn zoon Ludolf Luint, werd Spaans ambassadeur in Wenen en trouwde met de Weense gravin Margaretha van Cobenzel, die in 1730 op 32-jarige leeftijd stierf. Ze werd in een versierde zandstenen sarcofaag bijgezet in de grafkelder van de familie Ripperda onder de kerk van Oldehove. Op de zijkant is een brandend hart afgebeeld met het onderschrift 'Caritas Dei', een Christusmonogram en cartouches met opschriften. Hoewel de Ripperda's katholiek waren, hadden zij hun grafrecht in de hervormde kerk weten te behouden. Pas tijdens de restauratie van de kerk in 1970 kwam deze grafkist weer aan het licht